

ਤਪਦਿਕ ਸੰਬੰਧੀ ਆਮ ਜਾਣਕਾਰੀ

ਤਪਦਿਕ (ਟੀ ਬੀ) ਕੀ ਹੈ ?

ਤਪਦਿਕ ਮਾਇਕੋਬੈਕਟੀਰਿਅਮ ਟਯੂਬਰਕੁਲੋਸਿਸ ਨਾਮ ਦੇ ਛੋਟੇ ਜਿਹੇ ਕੀਟਾਣੂਆਂ (ਰੋਗਾਣੂਆਂ) ਦੁਆਰਾ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਰੋਗ ਹੈ। ਤਪਦਿਕ ਲਈ ਦੂਸਰੇ ਨਾਮ “ਟੀ ਬੀ”, “ਕੰਨਜੰਪਸ਼ਨ (consumption)”, “ਚਿੱਟਾ ਪਲੇਗ”, ਜਾਂ “ਕੋਚਿਜ ਡਿਜੀਜ (Koch’s Disease) ਹਨ।

ਟੀ ਬੀ ਇੱਕ ਗੰਭੀਰ ਰੋਗ ਹੈ ਜੋ ਆਮਤੌਰ ਉੱਤੇ ਫੇਫੜਿਆਂ ਉੱਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਸਰੀਰ ਦੇ ਦੂਸਰੇ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਪਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਲਿੰਫ ਨੋਡ (lymph nodes), ਗੁਰਦੇ, ਹੱਡੀਆਂ, ਰੀੜ ਦੀ ਹੱਡੀ ਜਾਂ ਦਿਮਾਗ। ਟੀ ਬੀ ਦੀ ਸਕਿਏ ਬਿਮਾਰੀ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਆਮਤੌਰ ਉੱਤੇ ਬਿਮਾਰ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਲੱਛਣ ਦਿਖਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕੀਟਾਣੂਆਂ ਨੂੰ ਦੁਜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਫੈਲਾਉਣ। ਜੇ ਟੀ ਬੀ ਦਾ ਇਲਾਜ ਸਹੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਏ ਤਾਂ ਉਹ ਜਾਨਲੇਵਾ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਟੀ ਬੀ ਦੇ ਰੋਗਾਣੂਆਂ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਵਾਲੀ ਦਵਾਈ ਦੇ ਨਾਲ ਟੀ ਬੀ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ, ਉਸਦਾ ਇਲਾਜ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਟੀ ਬੀ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਫੈਲਦੀ ਹੈ ?

ਟੀ ਬੀ ਦੇ ਕੀਟਾਣੂ ਹਵਾ ਰਾਹੀਂ ਫੈਲਦੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਫੇਫੜਿਆਂ, ਪਲੂਰਾ ਜਾਂ ਗਲੇ ਵਿੱਚ ਟੀ ਬੀ ਦੇ ਕੀਟਾਣੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਖੰਘਣ, ਨਿੱਛ ਮਾਰਨ, ਹੱਸਣ, ਗਾਣ ਜਾਂ ਹਵਾ ਮਾਰ ਕੇ ਵਜਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਸਾਜ ਵਜਾਉਣ ਵੇਲੇ, ਹਵਾ ਵਿੱਚ ਕੀਟਾਣੂਆਂ ਦਾ ਸੰਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਟੀ ਬੀ ਦੇ ਕੀਟਾਣੂ ਕਈ ਘੰਟਿਆਂ ਤੱਕ ਹਵਾ ਦੇ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਟੀ ਬੀ ਦੀ ਸਕਿਏ ਬਿਮਾਰੀ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਕਾਫੀ ਸਮਾਂ ਬਿਤਾਉਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕ, ਕੀਟਾਣੂਆਂ ਨੂੰ ਸਾਹ ਰਾਹੀਂ ਆਪਣੇ ਫੇਫੜਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਲੈ ਲੈਣ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਗ੍ਰਸਤ ਹੋ ਜਾਣ। ਸੰਭਵ ਹੈ ਇਹ ਲੋਕ ਤੁਹਾਡੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹੋਣ ਜਾਂ ਪਰਵਾਰ, ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਦੋਸਤ, ਸਹਿਕਰਮੀ ਜਾਂ ਸਹਿਪਾਠੀ ਹੋਣ।

- ਸਾਰੀ ਸਕਿਏ ਟੀ ਬੀ ਛੂਤ ਨਾਲ ਫੈਲਣ ਵਾਲੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਫੇਫੜਿਆਂ ਜਾਂ ਗਲੇ ਦੇ ਬਾਹਰ ਵਾਲੀ ਟੀ ਬੀ ਦੂਸਰੇ ਲੋਕਾਂ ਤੱਕ ਫੈਲਾਈ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦੀ।
- ਟੀ ਬੀ ਹੱਥ ਮਿਲਾਉਣ, ਬਰਤਨ ਜਾਂ ਭਾਂਡੇ ਸਾਂਝੇ ਕਰਨ, ਟੱਟੀ ਦੀ ਸੀਟ ਉੱਤੇ ਬੈਠਣ, ਇੱਕੋ ਹੀ ਤੌਲੀਆ ਵਰਤਣ ਜਾਂ ਲਿੰਗਕ ਸੰਪਰਕ ਰਾਹੀਂ ਦੂਸਰੇ ਲੋਕਾਂ ਤੱਕ ਫੈਲ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀ।
- ਟੀ ਬੀ ਦੇ ਕੀਟਾਣੂਆਂ ਦੇ ਸੰਪਰਕ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਜਿਆਦਾਤਰ ਲੋਕ ਇਸ ਨਾਲ ਗ੍ਰਸਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਟੀ ਬੀ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।

ਟੀ ਬੀ ਨਾਲ ਗ੍ਰਸਤ ਹੋਣ ਦਾ ਖਤਰਾ ਕਿਸ ਨੂੰ ਹੈ ?

ਕੋਈ ਵੀ ਟੀ ਬੀ ਨਾਲ ਗ੍ਰਸਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਈ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਟੀ ਬੀ ਨਾਲ ਗ੍ਰਸਤ ਹੋਣ ਦਾ ਖਤਰਾ ਜਿਆਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਟੈਸਟ ਕਰਵਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਉਹ ਲੋਕ ਹਨ ਜੋ :

- ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਸੰਪਰਕ ਹਨ ਜਿਸ ਨੂੰ ਛੂਤਕਾਰੀ ਟੀ ਬੀ ਹੈ
- ਟੀ ਬੀ ਦੀ ਉੱਚੀ ਦਰ ਵਾਲੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਆਏ ਇੰਮੀਗ੍ਰੈਂਟ ਹਨ
- ਦੂਸਰੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦੇ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹਨ ਜਾਂ ਅਜਿਹੀ ਦਵਾਈ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਰੀਰ ਦਾ ਉਸ ਨੂੰ ਰੋਗਾਂ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਵਾਲਾ ਸਿਸਟਮ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ (ਮਿਸਾਲ ਦੇ ਤੌਰ ਉੱਤੇ, ਸ਼ੱਕਰ ਰੋਗ, ਕੈਂਸਰ ਜਾਂ ਐਚ ਆਈ ਵੀ/ਏਡਜ ਵਾਲੇ ਲੋਕ)
- ਅਪੂਰਨ ਖੁਰਾਕ ਖਾਣ ਕਰਕੇ ਕਮਜ਼ੋਰ, ਬੇਘਰ ਹਨ, ਜਾਂ ਸ਼ਰਾਬ ਜਾਂ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹਨ
- ਲੋਂਗ – ਟਰਮ ਕੋਅਰ ਵਾਲੀ ਫਸਿਲਿਟੀ ਜਾਂ ਸੁਧਾਰਕ ਫਸਿਲਿਟੀਆਂ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਹਨ
- ਟੀ ਬੀ ਦੀ ਉੱਚੀ ਦਰ ਵਾਲੇ ਅਬੋਰਿਜੀਨਲ ਜਾਂ ਇੰਨੁਇਟ ਸਮਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ

ਤਪਦਿਕ ਸੰਬੰਧੀ ਆਮ ਜਾਣਕਾਰੀ..ਜਾਰੀ

ਤਪਦਿਕ ਦੇ ਦਬੇ ਹੋਏ ਵਿਗਾੜ (ਐਲ ਟੀ ਬੀ ਆਈ) ਅਤੇ ਟੀ ਬੀ ਦੇ ਰੋਗ ਵਿੱਚ ਕੀ ਫਰਕ ਹੈ ?

ਤਪਦਿਕ ਦੇ ਦਬੇ ਹੋਏ ਵਿਗਾੜ (ਐਲ ਟੀ ਬੀ ਆਈ) ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸਰੀਰ ਵਿੱਚ ਕੀਟਾਣੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਸੁੱਤੇ ਹੋਏ (ਅਰਾਮ ਕਰ ਰਹੇ ਜਾਂ ਵੱਧ ਨਾ ਰਹੇ ਹੋਏ ਜਾਂ ਆਲਸੀ) ਹਨ। ਉਹ ਬਿਮਾਰ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਦੂਸਰੇ ਲੋਕਾਂ ਤੱਕ ਟੀ ਬੀ ਨੂੰ ਫੈਲਾ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ। ਪਰ, ਉਹ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਟੀ ਬੀ ਦੇ ਰੋਗ ਨਾਲ ਬਿਮਾਰ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਟੀ ਬੀ ਦੇ ਰੋਗ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਤਪਦਿਕ ਦੇ ਦਬੇ ਹੋਏ ਵਿਗਾੜ ਦਾ ਇਲਾਜ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਸਕਿਏ ਟੀ ਬੀ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸਰੀਰਾਂ ਵਿੱਚ ਟੀ ਬੀ ਦੇ ਕੀਟਾਣੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਵੱਧ ਅਤੇ ਫੈਲ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਹ ਬਿਮਾਰ ਹਨ ਅਤੇ ਦੂਸਰੇ ਲੋਕਾਂ ਤੱਕ ਟੀ ਬੀ ਨੂੰ ਫੈਲਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜੋ ਸਕਿਏ ਰੋਗ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਫੇਫੜਿਆਂ ਜਾਂ ਗਲੇ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਟੀ ਬੀ ਰੋਗ ਦਾ ਇਲਾਜ ਟੀ ਬੀ ਦੇ ਕੀਟਾਣੂਆਂ ਨੂੰ ਮਾਰ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਦਵਾਈ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਟੀ ਬੀ ਦੇ ਸਾਰੇ ਕੀਟਾਣੂਆਂ ਨੂੰ ਮਾਰ ਦੇਣ ਅਤੇ ਰੋਗ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਦਵਾਈ ਨੂੰ ਕਈ ਮਹੀਨਿਆਂ ਲਈ ਲੈਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।